

רבנות, מנהיגות ומה שביניהם עיון בדמותו ובמנהיגותו של הרב יצחק נסים

הפעילות לקוחה מתוך [החוברת מעשה ניסים](#)

"לאן אני נכנס? למקום אש שלהבת"

(מתוך נאום ההכתרה של הרב יצחק נסים בבית הכנסת "ישורון" בירושלים, ו' בניסן תשט"ו)

שכבת גיל: ז-יב רציונל

הרב יצחק נסים התבקש על ידי הרב עוזיאל להמשיך את דרכו ולכהן אחריו כראשון לציון. הרב כיהן בתפקיד זה שמונה עשרה שנים. במהלך כהונתו התמודד עם אתגרים בתחומים שונים וטיפל ללא מורא בסוגיות מורכבות. בשנה זו, המוקדשת ללימוד ערכי חזון החמ"ד לאור דמותו של הרב יצחק נסים, נלמד ונעמיק בנושא המנהיגות, התכונות והמאפיינים הנדרשים למנהיג והאופן שבו ניתן להביאם לידי ביטוי בחיי היום-יום.

ההפעלה שלפניכם עוסקת בלימוד מנהיגות לאור דמותו של הרב יצחק נסים זצ"ל.

מטרות

1. להכיר את האתגרים שעיימם התמודד הרב יצחק נסים בתקופת כהונתו ואת האופן שבו התמודד עימם.
2. לעמוד על התכונות והמאפיינים הנחוצים למנהיג.
3. להציע דרכים שמאפשרות להביא תכונות ומאפיינים אלה לידי ביטוי בחיי היום-יום.

מבנה הפעילות

- שלב א – במליאה: פעילות עם תמונות
- שלב ב – בזוגות: צפייה בסרטון
- שלב ג – בקבוצות: דיון על מאמר
- שלב ד – סיכום במליאה

מהלך הפעילות

שלב א - במליאה: פעילות עם תמונות

המנחה יציג תמונות שונות (ערכת קלפים - מנהיגות) ויבקש מכל אחד מהמשתתפים לבחור תמונה שמייצגת בעיניו מנהיגות ולהסביר מדוע בחר בה. (*מצ"ב לפעילות ערכת קלפים – מנהיגות)

שלב ב – פעילות בזוגות: צפייה בסרטון

המנחה יבקש מכל זוג לצפות באחד הסרטונים (כל זוג יבחר באיזה סרטון לצפות. המנחה יוודא שיצפו בכל הסרטונים) ולחשוב על מילה או שתיים שאפשר לאפיין באמצעותן את דמותו ומנהיגותו של הרב יצחק נסים, כפי שבאו לידי ביטוי בסרטון.

הסרטים: [הרב יצחק נסים - מן ההר אל העם](#) 2:25 דקות

הרב יצחק נסים - מעשה האפיפיוור 4:51 דקות

הרב יצחק נסים - פרשת "בני ישראל" והאונייה "שלום" 1:55 דקות

המנחה יכתוב על הלוח את המילים שהזוגות חשבו עליהן (ניתן להציג את המילים בתוכנת [ענ](#) מילים).

שלב ג – פעילות בקבוצות: דיון על מאמר
המנחה יחלק את התלמידים לקבוצות.

כל קבוצה תקבל קטע מתוך המאמר [רבנות זקופת קומה](#) (יהושע גלזמן, מוסף שבת, מקור ראשון, ה' באב תשע"ז) ותתבקש לדון בו.

קטע מתוך המאמר רבנות זקופת קומה

(יהושע גלזמן, מוסף שבת, מקור ראשון, ה' באב תשע"ז)

קבוצה א'

קראו את הקטע שלהלן וענו על השאלות המופיעות בעקבותיו. היערכו להציג את מסקנותיכם במליאה.

"דווקא טענותיך נגדי נעמו לי לא פחות מברכותיך, כי חסיד אני לדברים כנים, ודברי ביקורת של איש אמונים יקרים בעיניי לא פחות מדברי תהילה ושבח". דברים אלו כתב דוד בן-גוריון לרב יצחק נסים, במכתב תודה ששלח אליו בעקבות המכתב ששלח אליו הרב לחגיגות השמונים לזקן. המברכים הרבו לשבח ולפאר את ראש הממשלה הראשון, ואילו הרב נסים, כשומר נאמן של תורת ישראל, שיבח וביקר היכן שהיה צריך: "חרדתי מכמה מעשים אשר עשית". על כך הודה לו דוד בן-גוריון, שכן ניכרים דברי אמת ותוכחת אוהב.

שאלות:

- כיצד אתם מתרשמים מדמותו של הרב יצחק נסים וממנהיגותו?
- אילו מאפייני מנהיגות של הרב באים לידי ביטוי בקטע זה?
- האם מנהיגותו של הרב עולה בקנה אחד עם אחת התמונות שאליהן נחשפתם בתחילת הפעילות? עם איזו מהן? הסבירו.
- מה אתם יכולים ללמוד ממנהיגותו וליישם בחיי היום - יום שלכם?

קטע מתוך המאמר רבנות זקופת קומה

(יהושע גלזמן, מוסף שבת, מקור ראשון, ה' באב תשע"ז)

קבוצה ב'

קראו את הקטע שלהלן וענו על השאלות המופיעות בעקבותיו. היערכו להציג את מסקנותיכם במליאה.

בעניין ברכת נשים על מצוות עשה שהזמן גרמן. כידוע, ישנה מחלוקת בין הפוסקים הספרדים לאשכנזים בעניין זה. בעוד ההולכות אחרי הבית-יוסף נוהגות שלא לברך על מצוות אלו, ההולכות אחר מנהגי הרמ"א כן מברכות. אולם הרב נסים סבור שגם להולכות אחרי דעת מרן ראוי לברך, וזאת משום שהמציאות כיום השתנתה ונשים קוראות, מתפללות ולומדות, והיות שהן שותפות לפעילות הדתית ראוי להן גם לברך (שו"ת יין הטוב, אורח חיים א). יתרה מכך, הרב נסים סבור שאם הרב יוסף קארו היה חי כיום ורואה את המציאות שלנו, אף הוא היה חוזר בו מפסקו ומורה לנשים לברך. כאן המקום לציין שהרב נסים עודד נשים לשאול אותו שאלות בהלכה, והקפיד שהדברים יתפרסמו בשמן ולא בשם בעליהן, שידעו כולם כי גם נשים מעורבות בחיי הדת וההלכה.

שאלות:

- כיצד אתם מתרשמים מדמותו של הרב יצחק נסים וממנהיגותו?
- אילו מאפייני מנהיגות של הרב באים לידי ביטוי בקטע זה?
- האם מנהיגותו של הרב עולה בקנה אחד עם אחת התמונות שאליהן נחשפתם בתחילת הפעילות? עם איזו מהן? הסבירו.
- מה אתם יכולים ללמוד ממנהיגותו וליישם בחיי היום-יום שלכם?

קטע מתוך המאמר רבנות זקופת קומה

(יהושע גלזמן, מוסף שבת, מקור ראשון, ה' באב תשע"ז)

קבוצה ג'

קראו את הקטע שלהלן וענו על השאלות המופיעות בעקבותיו. היערכו להציג את מסקנותיכם במליאה.

הרב הרבה לבקר את חיילי צה"ל ומפקדיו במטרה לחזק את רוחם בעמידתם האיתנה להגנת העם והארץ. וכן עסק רבות בקירוב ובקיבוץ גלויות ובהפיכת עם ישראל לעם אחד בארץ אחת. כחוט השני שזורים בדבריו העמידה על חיי הרוח והתרבות של האומה, היונקים מערכי התורה, והדגש על שמירת האחדות בעם על פלגיו השונים.

שאלות:

- כיצד אתם מתרשמים מדמותו של הרב יצחק נסים וממנהיגותו?
- אילו מאפייני מנהיגות של הרב באים לידי ביטוי בקטע זה?
- האם מנהיגותו של הרב עולה בקנה אחד עם אחת התמונות שאליהן נחשפתם בתחילת הפעילות? עם איזו מהן? הסבירו.
- מה אתם יכולים ללמוד ממנהיגותו וליישם בחיי היום-יום שלכם?

קטע מתוך המאמר רבנות זקופת קומה

(יהושע גלזמן, מוסף שבת, מקור ראשון, ה' באב תשע"ז)

קבוצה ד'

קראו את הקטע שלהלן וענו על השאלות המופיעות בעקבותיו. היערכו להציג את מסקנותיכם במליאה.

הרב נסים היה בעל השקפה ציונית עד כדי כך שפסק להלכה שמותר להסתפר ולהתגלח ואף לערוך נישואין בה' באייר:

"המורם מכל האמור, יום נס שאירע בימי הספירה יש להתיר להינשא ולהסתפר בו." (שו"ת יין הטוב, אורח חיים יא)

שאלות:

- כיצד אתם מתרשמים מדמותו של הרב יצחק נסים וממנהיגותו?
- אילו מאפייני מנהיגות של הרב באים לידי ביטוי בקטע זה?
- האם מנהיגותו של הרב עולה בקנה אחד עם אחת התמונות שאליהן נחשפתם בתחילת הפעילות? עם איזו מהן? הסבירו.
- מה אתם יכולים ללמוד ממנהיגותו וליישם בחיי היום - יום שלכם?

קטע מתוך המאמר רבנות זקופת קומה

(יהושע גלזמן, מוסף שבת, מקור ראשון, ה' באב תשע"ז)

קבוצה ה'

קראו את הקטע שלהלן וענו על השאלות המופיעות בעקבותיו. היערכו להציג את מסקנותיכם במליאה.

הרב נסים שמר על קשר אמיץ עם הקיבוצים של השומר הצעיר, דבר שלא היה פשוט כלל ועיקר... ביתו היה פתוח לכולם, ופעמים רבות היו כינוסים שונים בסלון ביתו לשם הידברות וליבון סוגיות, מפי אנשי רוח ומעש מכל גוני הקשת הפוליטית והדתית בישראל. את כולם הוא כיבד במאור פנים ואוזן קשבת מחד גיסא, ובלי חשש לומר את דעתו ואת עמדת היהדות מאידך גיסא.

שאלות:

- כיצד אתם מתרשמים מדמותו של הרב יצחק נסים וממנהיגותו?
- אילו מאפייני מנהיגות של הרב באים לידי ביטוי בקטע זה?
- האם מנהיגותו של הרב עולה בקנה אחד עם אחת התמונות שאליהן נחשפתם בתחילת הפעילות? עם איזו מהן? הסבירו.
- מה אתם יכולים ללמוד ממנהיגותו וליישם בחיי היום - יום שלכם?

קטע מתוך המאמר רבנות זקופת קומה

(יהושע גלזמן, מוסף שבת, מקור ראשון, ה' באב תשע"ז)

קראו את הקטע שלהלן וענו על השאלות המופיעות בעקבותיו. היערכו להציג את מסקנותיכם במליאה.

בשנת 1964 אירע האירוע המפורסם שבו ביקר האפיפיור פאולוס השישי בארץ-ישראל, ביקור ראשון של ראש הכנסייה הקתולית בארץ. עיקר ביקורו היה בממלכת ירדן, כמי ששלטה אז בעיר העתיקה. האפיפיור ערך ביקור רשמי וקצר עם נציגי המדינה בתל מגידו. כל ראשי המדינה הנשיא זלמן שז"ר, ראש הממשלה לוי אשכול וצמרת המדינה, התכוננו לביקור ממלכתי הכולל משמר כבוד צבאי לפי כללי הטקס, ואילו הרב נסים החרים את הביקור המדובר. אותה מידת אמת שכה אפיינה אותו הובילה אותו לעמדה זו. לטענתו, אם האפיפיור רוצה לכבד את העם היהודי עליו להגיע לבירת ישראל, ואין לכפוף את הגאווה הלאומית בפניו. תחילה ספג הרב ביקורת נוקבת על מעשיו. אולם לאחר מעשה רבים הודו לו, במיוחד לאור העובדה שהאפיפיור לא לחץ ידיים ולא הזכיר את מדינת ישראל בדבריו.

שאלות:

- כיצד אתם מתרשמים מדמותו של הרב יצחק נסים וממנהיגותו?
- אילו מאפייני מנהיגות של הרב באים לידי ביטוי בקטע זה?
- האם מנהיגותו של הרב עולה בקנה אחד עם אחת התמונות שאליהן נחשפתם בתחילת הפעילות? עם איזו מהן? הסבירו.
- מה אתם יכולים ללמוד ממנהיגותו וליישם בחיי היום - יום שלכם?

שלב ד - סיכום במליאה

- המנחה יבקש מנציגי הקבוצות לספר בקצרה מה למדו על דמותו של הרב יצחק נסים ועל מנהיגותו.
- המנחה יבקש מהמשתתפים להסביר את כותרת המאמר "רבנות זקופת קומה" לאור הדברים שלמדו על דמותו מתוך הסרטונים וקטעי המאמר.
- המנחה יבקש מהמשתתפים לשתף בתכונות המנהיגות של הרב שהיו רוצים לאמץ לעצמם ובדרכים להביאן לידי ביטוי מעשי בחייהם.

